

Hjem > Promilleafgiftsfonden > 2013 > Scenarier > Er vådområdeprocessen et fælles ansvar?

Er vådområdeprocessen et fælles ansvar?

På en workshop 16. december 2013 mødtes landmænd, kommunale rådgivere og rådgivere fra DLBR for at diskutere anvendelse og gennemførelse af vådområder i Danmark.

Formålet med workshoppen var at identificere de udfordringer og muligheder som de forskellige parter ser i forbindelse med multifunktionel anvendelse af vådområder. Deltagerne i workshoppen er ikke nævnt med navns nævnelse, da de deltog som enkelt personer og ikke som repræsentanter for deres arbejdsplads. Udsagnene er deltagerens refleksioner og ikke et udtryk for Videncentrets holdning.

Landmænd og rådgivere blev før [workshoppen](#) bedt om at tage stilling til følgende case og deraf følgende spørgsmål.

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Etablering af vådområder er et af de virkemidler, der skal nedsætte udledning af næringsstoffer til vandmiljøet. Der er lagt op til, at der etableres op til 10.000 ha vådområder til fjernelse af 1.132 tons kvælstof og 3.000 ha ådalsprojekter til fjernelse af 30 tons fosfor i perioden 2010 – 2015. Virkemidlet er fuldt finansieret, og det er kommune eller stat, der står for projekterne, men det er frivilligt for lodsejerne, om de vil lægge jord til.

Har landbruget en interesse i, at så mange eller så få vådområder som muligt bliver til noget?

Har kommuner og stat en interesse i, at der etableres flest muligt?

Hvad sker der, hvis der ikke bliver etableret vådområder nok og dermed ikke fjernet så meget kvælstof ad den vej som budgetteret?

Hvem skal tage teten/har ansvaret, hvis processen med lodsejerforhandlinger går i stå?

Har landbruget en interesse i, at så mange eller så få vådområder som muligt bliver til noget?

Landbruget er interesseret i at etablere vådområder på frivillig basis, fordi det er det billigste virkemiddel vi i dag kender, men nye miljøtiltag som minivådområder og stenrev m.v. kunne måske i fremtiden være alternativer til større vådområder. Dette ved vi ikke nok om endnu. Det er ikke nødvendigvis alle steder en god ide at oversvømme i relation til den natur, der allerede er der i forvejen.

Der er politisk opbakning, men det fastholdes at vådområder skal etableres via dialog og frivillighed og i mindre grad ekspropriation. I dag bruges ekspropriation i vådområdeprojekter kun i de tilfælde, hvor et fåtal af lodsejere blokerer for en ellers fornuftig løsning.

Har kommuner og stat en interesse i, at der etableres flest muligt? Hvad sker der, hvis der ikke bliver etableret vådområder nok og dermed ikke fjernet så meget kvælstof ad den vej som budgetteret?

Stat og kommuner har ansvaret for, at vi når i mål med det, der er besluttet af landets regering, og vi ved at vådområderne virker. Der er generelt stor interesse i kommunerne for at få vådområdeprojekterne til at lykkes, men der kan nogle steder være et dilemma i relation til den tørre § 3 natur. Spørgsmålet er ofte, hvad vi egentlig gerne vil have. Det er hele tiden en afvejning af interesser. Det er derfor vigtigt at være beslutningsdygtig.

Lodsejere tør ikke indgå i vådområdeprojekter, når de risikerer, at det udvikler yderligere restriktioner på deres dyrkbare jord, når vådområdet vokser ind i andre naturtyper med større afstandskrav til følge. Hvis der f.eks. kommer bilag 4 arter i vådområdet, kan det være ensbetydende med produktionsbegrænsninger på de nærliggende landbrugsbedrifter.

Økonomi, opkøb af landbrugsejendomme til jordfordeling og handelspriser på landbrugsjord er vigtige parametre i vådområdeprojekter. Det vil ofte være lettere at købe lodsejerne ud af projektområderne. Nogle gange kommer det til at virke som en håbløs opgave, da vådområdeprojekterne skal gennemføres inden for meget kort tid. Der er mange ting, der skal falde på plads, for at alle parter efterfølgende føler, at de har deltaget i en positiv proces.

Hvem skal tage teten/har ansvaret, hvis processen med lodsejerforhandlinger går i stå?

Stat og kommune hænger på opgaven, og de får også regningen. Det er vigtigt at orientere og involvere lodsejerne så tidligt så muligt i processen, så de har den fulde forståelse for projektet. Det kræver også stor tålmodighed, samarbejde – og forhandlingsvillighed af lodsejerne, da alt er baseret på frivillighed.

En tidlig dialog mellem stat, kommune og lodsejere er vigtig, da lodsejerne mente, at de skulle inddrages før andre interessenter, fordi det var deres jord, og det var dem, der havde noget på spil. Andre interessenter kunne herefter inddrages i processen.

Landbrugsorganisationerne skal være bedre rustet til opgaven og være med til at hjælpe lodsejerne i vådområdeprocessen. I dag mangler der ofte landbrugsrådgivere i vådområdeprojekterne. Landbrugsrådgivernes rolle er ikke veldefineret i processen, men de vurderes at kunne have stor betydning ved forhandlinger mellem lodsejere og staten. Dette skyldes, at landbrugsrådgiverne har landmændenes tillid. Brug af landdistriktsmidler blev foreslået som en løsning.